

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kül-
dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Társadalmi bajok.

I.

Ezek között első helyen említendő a munkaképes, ép, erőteljes és mégis munkakerülő az ugynevezett csavargók számának fokozatos növekvése. Mily tekintélyt tudtak ezek már maguknak vakmerő tola-kodásuk által kivívni, mi sem bizonyítja jobban, mint ama körülmény, hogy legtöbb helyen ahol „segítségért“ megfordulnak, félelemből adnak nekik alamizsnát, de nem ám kenyeret, hanem pénzt! Hát ezen a bajon segíteni kell s pedig nem másnak, mint a társadalomnak, annál is inkább, mert a fennálló törvények legerélyesebb végrehajtásával nem lehetne célt érni, akkor, mikor mi magunk állunk a siker útjában, segítvén boldog boldogtalant, aki hozzánk egy csekély alamizsnáért elfáradni sziveskedik.

A társadalom kezébe van az összes eszközök kulcsa letéve. A helyzetet jól megfontolva, saját és felebarátaink sőt részben a haza érdekeit is szívünkön hordozva lehetetlen reá nem jönni a helyes módra, mellyel lassankint bár, de fokozatosan gyengítve egyszer csak megszüntetjük a minden rendet, felforgató közbiztonságot veszélyez-

tető és törvényt tipró csavargók tatárjárását, A ki a munkát, igazságot szereti, a ki nemcsak a pillanatnyi benyomások hatása alatt áll, hanem a jövőbe tekint s elgondolni tudja magában, hogy azokban a percekben, melyekben a kéregető csavargóval szemtől-szembe áll; hány hasonló jelenet játszódik le, hogy az a sok pénz, a mely fillérekben a munkakerülők kezében összegyűl s onnan a kocsmákban elvész, tehát céltalanul eltűnik, mily nagy segítség lehetne a munkaképtelen szegényeink fenntartása körül, valamint a szegény, de becsületes és tisztességes munkás nép támogatására: az többé egy fillért sem ad csavargónak, hanem azt munkára serkenti, vagy elűzi házából, mint olyat, aki nem érdemli a felebaráti támogatást. Nem szomorú, hogy a társadalom ezen züllött, erkölcstelen, vallástalan és gonosz söpredéke még félelmet is tud ébreszteni egyesekben?! Az volna ideális, ha csak a nyomorult tehetetlen sánta, vak, süket-néma szegényeknek adnánk alamizsnát s ép, egészséges kéregetőkkel csak dolgoztatnánk; akkor a társadalomnak hasznót, hazánknak jó polgárokat, Istennek pedig örömet szereznénk

Ez az óhajom, én már is így teszek.

Koldusok.

II.

(Hozzászólás ehhez a cikkezhez.)

Véletlenül én is épen e gondolatban sokat foglalkoztam a koldusok, illetve a koldulók ügyével. Batorkodom véleményeimet en is e tekintetben következőképen nyilvánítni: Tisztelt cikkkiró úrnak bizonyára tökéletes igazsága van és osztom is abbéli véleményében, hogy a dologképes kéregetőnek ne pénzt, hanem munkát adjunk. Igen ám csak hogy ugyebár mindnyájan nem adhatunk minden kéregetőnek munkát? Azért tehát nem az az első dolgunk, hogy a kéregetőtől megvonjuk a segílyt, — mert sajnos, föltehető, hogy e tekintetben t. cikkkiró úrnak több követője leend, mint a munkaadásban, hanem törekednünk kell azon nemes célt kereszül vinni, hogy legyen minden városban, minden faluban oly intézmény, mely minden dologképes és dolgozni akaró egyének munkát ad. Tessék elhinni, ezek szivesebben fordulnának oda, semmint házról-házra járnak telben fagyban szakadózott rongyaikban, a nekik dobott néhány fillérért, melylyel éhségüket csillapítják.

Ha belepillantathatnánk ezek lelki világába, feltalálnánk bennük ép azokat a rangfokozatokat, mit az ugynevezett társadalomban észlelünk. Vannak ezek között is nemes érzelmű, közönyös és fennhéjázó jelleműek. Ez utóbbiak, mi tagadás legkönnyebben boldogulnak. Ilyeneknek képzelem azt a kategóriát, melyet t. cikkkiró úr olyanoknak esete-
tel, kiknek félelemből adnak alamizsnát. — A középső, ez már megbarátkozott sorsával, neki tökéletesen mindegy, ha úgy hull a manna az ölebe, vagy könyörögni kell, még az emberek itt ott durvább visszautasítása sem hozza ki sodrából és csak esetleg harmadszori kidobás után áll fűtörzshöz egy házzal odább. — A legelső a nemesebb érzelműek, tulajdonképen e rétegben a legutolsó; a többiek által szerénységükért és szegényerzetű-

TÁRSADALMI.

Az igazi.

Az „Abony“ eredeti tárczája.

— De edes galambom, nem szabad ilyen tragikusan felfogni a helyzetet. Te okos leány vagy, még sines egy parányi praktikus eszed. Lásd, a szerelemből nem lehet megélni, az embernek a szívén kívül nyomra is van. Egyikünk sem ismeri a nélkülözést. A nyomorúság keserves dolog — hangzik az érczes nyugodt férfi hang.

— Óh Béla! én eltűrök érted szegénységet, nyomort, járok egy ruhában, dolgozom veled. Édes lesz nekem a nélkülözés, a munka, csak szeress Béla, mert érzem, hogy nélküled nem tudok élni... Nem tudok... nem akarok... csak veled és neked... — feleli egy szenvedélyes hang.

A kopott pamlagon fiatal leány ül, egyszerű fekete ruhában. Két, bámulatosan kicsiny keze térdén összekulcsolva nyugszik; kék szemében annyi szerelem, annyi fájdalom; szőke haja mint aranykorona ragyog értelmes homloka körül; félig nyitott ajka sebesen szedi a lélegzetet. A férfi szemei rajta függenek. Oly szép a lány e pillanatban. Aztán közelebb lép hozzá, megfogja kezét s tekintetével a lány szemébe mélyed.

— Ezekkel a kezekkel akarsz te nekem mosogatni, főzni, varrni — kérdé gúnyosan, aztán

gyöngédebben hozzáteszi — nem, nem engedem, mert szeretlek Margit.

A lány a kézre támasztja szép fejét s úgy néz fel könyörögve, szerelmesen a magas férfira.

— Mindent, mindent megteszek, csak szeress — suttogja, majd felegyenesedik, hizelegve húzódik közelebb a férfihez, magához vonja a fekete főt, szemébe néz, könnyein keresztül mosolyogva ismétli:

— Szeretsz.

Hosszú ideig szóltalanul állnak egymás mellett, a férfi megbűvölve a lány nagy szerelmétől, a lány fájdalmas gondolataival.

— Béla! — kezdi a lány gyöngé, bátortalan hangon — ha szeretsz, mért akarsz hát elhagyni?

A fiatal ember ajkába harap, homloka elborul, majd kézen fogva visszavezeti a lányt a pamlaghoz és maga is mellé ül.

— Hallgass meg Margit! A tönk szélén állok. A hullámok minden perczen összecsaphatnak fejem fölött s elnyel az adósság iszapja. Van egy pártfogóm, aki kész megmenteni. Halából elveszem a lányát.

Margit kábultan hallgatja a nyugodt, hideg hangot.

— Szereted őt? — kérdi a lány hosszú hallgatás után.

A férfi megvetően mosolyog.

— Soha! — kiáltja.

— S mégis el akarsz venni. Szerelmet, hűséget akarsz neki esküdni? Hisz ez csalás Béla — mondja a lány a gondolattól is borzongva.

A férfi vállat von.

— Ahogy vesszük. A fuldokló nem igen válogathat a segítő eszközökben.

Újra csönd áll be, mialatt a férfi gyönyörködve szemleli a bájos alakot. Közelebb húzódik hozzá, átöleli a karsú derekat, tömött fekete bajusza a rózsás ajakra tapad.

A lány lehunyja szeméit, egy perczre megszűnik gondolkozni, csak érez. Érti az imadott férfi ölelését, szerelmes csókját, most az övé egészen.

De holnap? — Holnap már a másé.

— Nem, nem lehetsz a másé Béla, mert engem szeretsz. Halából sem szabad tönkretenni annak a lánynak az életét, kit eladtak neked. Nem, te nem hazudhatsz, nem esküdhatsz hamisan. Te jó vagy, becsületes vagy. Meg akarsz ölni engem is a másikkal? Ugy-e nem! Ne tedd azt Béla, könyörögök, ne tedd! Elmondod az apjának, hogy mást szeretsz, aztán nem gondolsz többé rájuk és a pénzükre. Elmegyünk valami kis faluba, takarékoskodni fogunk. Járok karto szoknyában, fogok csirkéket nevelni. Nagyon szegények, de végtelen boldogok leszünk — mondja sebesen.

— Akarod ezt Béla? Akard! Ugy-e akard? — kérdi rábeszélő hangon, mialatt felve, remegve, mégis remélve néz fel a férfira.

— Nem lehet — hangzik a tompa felelet.

A lány feje hátracsuklik. Halotthalványan nyöszörgi:

— Nem szeretsz.

A férfi ijedten ragadja karjába az alélt lányt, hevesen csókolgatja lehunyott pillait, halvány ajkait. Az tehetetlenül fekszik karjai közt, engedi magát csókolni, aztán megerednek a könnyei.

kért kigunyolt, de szerencsére a legkisebb részét képezik. Ezek törekednek kényerüket tisztességes úton megkeresni, de mikor annyi a munkanélküli! Ha egyedül áll a világban, öngyilkosságra gondol. Ha szerencsétlenségre még családot is kell eltartania, nyakába veszi a világot, vérző szívvel és szegyenkezve nyujtsa kérésre kezét. Ha ilyen pirogatva ajtónk előtt elűzünk, az nem kopogtat többé más ajtaján, hanem éhező szereteteire gondolva elkeseredettségében az ivásban keres vigaszt, megfogamzik benne az embergyűlöleti szóval elzúllk.

Addig tehát, míg nem áll módunkban a kol-dusokat tisztességes munkásokká emelni, adjunk nekik jó szívvel tőlünk telhető alamizsnát. — Mi szivesebben adhatunk, mint ők fogadják!

Ismertetés.

Illő tisztelettel vettük az abonyi m. kir. állami polgári fiú- és leányiskola Zsigmond Antal intézeti igazgató szerkesztésében megjelent mult tanévi értesítőjét, mely kimerítő és tartalmas cikkekben tájékoztatást nyújt a mult iskolai év történetéről, a felügyeletről, a tantestületről, elvégzett tananyagról, az 1904—1905 tanévről használandó tankönyvekről. Közli az érdemsorozatokat s azoknál használt jegyek és rövidítések magyarázatát, a magántanulókról szóló kimutatást, tudnivalókat a nyilvános és magánvizsgálatokról, statisztikai táblázatokat. Felsorolja az életpályákat, melyekre a polgári iskolai fiú- és leány-növendékek léphetnek s végül előterjeszti az 1904—1905. tanévre vonatkozó szükséges tudnivalókat. A 12 szakaszban megírott vastkos füzetet nagyon értékes teszi Zsigmond Antal igazgatónak költőies vénával s nagytudással megírott s a június 8-iki koronázási emlékünnepen felolvasott „A magyar szent korona” cz. történelmi értekezése. Szép stílusban mutatja be a nemzeti szent klenodiumnak mythikus eredetét, egyes méltó és méltatlan uralkodók szerint annak elhalványulását és dicsfényben való tündöklését, majd a „Nemzet sorsát jóra fordító kiegyezés” után annak máig is tündöklő ragyogását. Megismerteti, hogy e dicső emlékü szent ereklyéje a nemzetnek, a magyar állam sonverenitá-sának is jelvénye, melyet ha fény vesz körül: erős és hatalmas, önálló és a béke honja a magyarok hazája. De hogyha gyászfátyolként sötét boru takarja a szent korona glóriáját: elrejtett arczczal zokog a magyar nemzet geniusza: vesztélyben a haza. — Fiúk és leányok! olvassátok el minél többször e szép, lelkesítő történelmi értekezést, hogy a magyar szent korona viszon-tagságos életének megismeréséből a cselekvő ha-zaszeretet nemzetet fenntartó erényvirága minél mélyebben verjen gyökeret a ti szíveitekben; tanuljátok meg a nemzet és király között létrejött kiegyezésből, hogy a magyar szent korona csak

akkor élt békés napokat, csak akkor fényelt a maga pompájában, amikor az egyetértés érzelmének árama képesolta össze e hon minden egyes növendékének szívét, felkent Ura — Királyának szívével.

„A nagy idők és nagy emberek lelkesítő emlékezetét, az ezek nyomán éledő hazafias szel-lemet” az iskolai év alatt többször rendezett intézeti ünnepélyek alkalmával igyekezett a derék tantestület minden egyes tagja felkelteni részint felolvasásaikkal és hazafias beszédekkel, részint a növendékek szavalataival és énekeivel. Ezen felemelő és megnyugtató törekvések mellett is, a közönség jórésze az intézet iránt indolens maradt. Kevésbé vette figyelembe annak hivatását, nem eléggé sietett támogatni nevelői törekvéseit, sőt legszentebb igyekezetében, a vallásgyakoroltatás-ban ellenállással is találkozott. Igazán sajnálatos körülménynek kellene tekinteni, ha a közönség nem respektálná a növendékeknek templomban való megjelenését és szomorú jelenségnek, ha a közönség ellentálló magaviselete szándékos volna. Ettől közönségünk, hála Istennek, távol áll. Ami rendetlenség eddig előfordult egyik-másik templomban, az lassankint el fog tűnni, míhelyt népünk hozzá szokik az új rendhez. Legyen szabad reménylenünk, hogy a derek tantestületet egy-két kellemetlen eset nem fogja elkedvetleníteni a vallásos-ságra való nevelés nemes munkájától.

Az iskolai év történetében nevezetes helyet foglalnak el a miniszter-változás, az új tantestület egészségi állapot, tanulmányi ügyek, fegyelem, adozatkészség, jótékony-ság, tanfelügyelői látogatás, az iskolai év befejezése, jutalmazások és a segítő alapról írott közlemények. — Ezekből kiemeljük, a kiemelendőket.

Az intézetnél az egészségi állapot kedvező volt. Bár az unós-unatlan mutatkozó vízmizéria a jövőre nézve bizonyos tekintetben aggályt is szülhet, ha a város nemes előjárósága, valami uton-módon a bajon nem segít.

A tanulmányi ügyekről és fegyelemről írott közleményekben rámutat a tanári testület arra, hogy „egyik-másik esetben keserű tapasztalattal kellett észlelnie a hiányos, vagy éppen hátrányos családi nevelés eredményeit”, megis, — s ez örvendetes, — „a lefolyt iskolai évben kevés alkalommal s akkor is csekélyebb jelentőségű fegyelmi ügyekben kellett bíraskodnia a tanári testületnek”, ami tapintatos, nem tulszigoru eljárásra mutat. De, hogy az intézet tanító nevelő munkája valóban célravezető legyen, szükséges, hogy „a szülők gyermekeik iránt való okos szeretetből kifolyólag pártolják, elősegítsék a tanároktanítók hivatásos fáradozásait, nemes szándékait”, anynyival is inkább, amennyiben a gyermekek boldogulása kell, hogy a szülők szívében fekdüdjön; a gyermek jövője legközvetlenebbül a szülők által intéztetik.

Aldozatkészség, jótékony-ság cz. cikkben ol-

falakat, meg is érdemelte a szoba, valójában pedig háló és ebédlő is volt egyszermind.

Itt dolgoztatott a fiatal lány, itt álmodozott hirről, művészi dicsőségről és boldogságról.

Legtöbbször arczképeket festett fénykép után, mert ezt fizették legjobban. Hiában a kenyér a fő. A gyomor olyan szörnyű zsarnok. De mikor aztán egy időre megmenekült a prózai gondoktól, lelke az íhlet szárnyán repült a magasba, az Olympusra. Fantáziája sok szépet és nagyot alkotott. Jóllehet ezek legtöbbször arczképek voltak, de ezek a nagyszerű ideák adtak erőt ecsetjének a sablonos murkához is. Ápolgatta, dédelgette eszméit, csak időre kellett várni, hogy azok a vászonon is életet nyerjenek. Margit türelmesen várt erre az időre. Sokat dolgozott. Gyakran éjfélig is elábrándozott állványa előtt s néha belopott vázlatkönyvébe néhány vonást, melyekből kiesillant a valódi tehetség.

Imádtá művészetet, ábrándja, szerelme, vágya a művészet volt.

Mig egyszer megjelent egy halandó és osztozni kívánt a Múzsával a lány szíve fölött.

Ezelőtt egy évvel történt.

Margit a képtárban volt. Azelőtt küldött be egy képet, azt jött most megnézni, hová tették, van-e jó megvilágítása? s hogy szigorú bíró szemmel még egyszer megtekintse művét.

Mikor ráakadt képére, előtte egy férfit látott állani, ki a kép nézésébe volt merülve.

Margit ügyet sem vetett a nézőre, meglegedetten tekintett munkájára.

A mellette álló férfi megszólalt.

vassuk a magyar államnak az intézethez való nagyszabású pénzbeli hozzájárulását, mely az új tanerők fizetésével s az összes tanári személyzetnek fizetésben való emelkedésével — gyarapodni fog. Mult tanévben személyi kiadások czimén 16.306 koronát folyósított a magas kormány polgári iskolánk részére. Ezt a nagy adozatkészséget csak úgy hálálhatja meg városunk közönsége, ha bizalommal viseltetik az intézet iránt s megismerve annak küldetését, gyermekeikkel benépesítik annak tantermeit.

A jótékony-ságnak is találjuk áldásos gyümölcsseit, így: „Varmegyénk kir. tanácsos, kir. tanfelügyelője 18 tanulót egész, 2 tanulót pedig fel-tandíjmentességi kedvezményben részesített. — ft. Léva Mihály apát, esperes-plebanos két szegénysorsú növendék tandíját volt kegyes kifizetni. — Városunk két áldott lelkű, nemes szívű urnője: Thaly Elekné és Reinle Jánosné öngyáságak saját kezdeményezéséből egy tanyáról bejáró szegény leány-növendék élelmezéséről voltak kegyesek gondoskodni. — Abony város képviselőtestülete 6 drb. 20 koronás aranyat adományozott minden osztály legjobb tanulójának megjutalmazására. — Komáromy József takarékp. pénztárnok a nevét viselő alapítvány kamatját: 20 kor. 25 fillért bocsátott a tanári testület rendelkezésére, szegénysorsú, jöriseletű, szorgalmas növendék jutalmazására.” Az abonyi középiskolai tanulók alapítványának egy évi kamatja: 28 kor. 35 fillér, az abonyi ipartestület 40 koronás ajándéka, Lampel Róbert czég könyvadományai, a tanári testület egyes szegény növendékek iránt megnyilatkozott segélynyújtása valóban megérdemlik, hogy a segélyzetek helyett a humanitas nevében a nyilvánosság előtt halás köszönetet mondjunk. Nem kevésbé méltó a feljegyzésre s az elvezők részéről a halára az intézetben létesített „Segítő Alap”, mely az igazgató kezdeményezésére a tanári testület hozzájárulásával létesült arra a célra, hogy a szegényebb sorsú tanulóknak anyagiak nyújtásával megkönnyítse az iskolába járást. „Aki vallásos és hazafias lélekkel csügg egy jövő nemesebb nemzedék nevelésén: bizonyára nem fogja sajnálni adozat garasait ezen szerény, de szándékában a legjobbat célzó intézménytől.” A szíves adományok az intézet igazgatóságához küldendők. A közönség lelkes pártfogásába a „Segítő Alapot” mi is szívesen ajánljuk.

Intézetünk az 1903/4. tanévre egész új tanári testületet nyert, melynek derek tagjait van szerencsénk a következő rövid vonásokban bemutatni:

Zsigmond Antal igazgató, okl. polg. isk. tanár, képesítve a nyelv- és történettudományi szakasportra, a gondnokság jegyzője. A tanári pályán 13 év óta működik. — Benczik Geza r. tanár, képesítve a nyelv- és történettudományi szakasportra. A pályán 5 éve működik. Benczikne, Csaby Erzsébet r. tanárnő, képesítve a nyelv- és törté-

— Bocsánat Nagysád, nem tudná megmondani, ki festette ezt a képet? A művész nevet nem tudom sehogyse kibetűzni.

Margit fülig pirult.

— Beregi Margit — felelte szemlesütve.

— Igazán zseniális dolog. Kár, hogy nincs megfelelőbb világításban, így sokat veszít értékéből — mondta az idegen.

— Lehet — válaszolt Margit — de kezdőnek meg kell elégedni olyan helylyel, a milyent kap, meg aztán a kép későn is érkezett be.

— Úgy látszik, en a legbiztosabb forrásból kaptam információt a kép eredetere nézve. Nagyon köszönöm — mondta a fiatal ember es mélyen meghajtotta magát.

A művészről rendkívül zavarba jött.

Ettől fogva gyakran találkozott az ifjuval. Az mindig tiszteletteljesen, de azért a jó ismerős mosolyával köszöntötte őt. Találkozott vele, vai-hányszor megszokott sétáját végezte s Margitnak úgy tetszett, hogy a találkozás nem mindig a véletlen műve. Nem sokára Levallotta magának, hogy egy cseppet sem érinti kellemetlenül, hogy az ifju minduntalan utjába vetődik.

Lassankint észlelte azt is, hogy ábrándjai közt állandóan helyet foglal egy magas férfialak, holló fürtökkel, azokkal a mély tűző szemekkel, melyeknek tekintete perzselte az arczát. Egyszer meg azon kapta magát, hogy vásznára egy képet festett, melynek eredetije olyan élénken élt lelkében. S ez a kép a képtári idegenhez rendkívül hasonlított.

(Folyt. köv.)

— Szerettek Margit, te édes, te drága, te szent! Légy okos! Lásd a körülmények ilyenek. Az embernek csak annyiban van szabad akarata, mennyiben körülményei engedik.

— Ha szeretsz, lesz erőd dacolni a hely-zettel. Oh én a lehetetlent is megtenném érted.

— Bohó vagy, gyermek vagy, nem ismered az életet.

— Nélküled nem kell nekem az élet — ki-áltja a lány szenvedélyesen.

A férfi csókkal zárja le ajkait.

— Csak a nevem lesz azé, szívem, szerelmem tied marad, szeretni foglak azután is Margit, enyem leszesz . . . — suttogja szenvedélytől li-hegve, miközben tele vágygyal vonja keblére a szép alakot.

Mint akit megszürtak, sziszszsen fel a lány, kiszakítja magát az ölelő karokból és keserűen kiáltja:

— Hitványnak tartasz, kívül meg lehet csalni a feleségedet? Távozz!

Szerelmemért esedezett s gyalázatot kínáltak neki.

A férfi megszegyenülve távozott.

Beregi Margit egy kis városi hivatalnok család ötödik lánya volt, kit az ambíció a művészet iránti rajongás és a kenyér csalat a csendes családi fészekből a főváros egy harmadik emeleti szobácskájába.

A szűk szoba volt a lánynak egész világa, melyet ő nagyzolva műteremnek nevezett, mely elnevezést, tekintve a festő-állványt, a szanaszét heverő vázlatokat, a festményekkel teleagatott

nettudományi szakcsoportra. Működik 2 év óta. — Göndöcs N. János, r. tanár, képesítve a mennyiség- és természettudományi szakcsoportra. Működik 7 év óta. — Jahn Paula r. tanárnő. Képesítve a nyelv- és természettudományi szakcsoportra. Működik 4 év óta. — Okányik Kornélia r. tanárnő. Képesítve a mennyiség- és természettudományi szakcsoportra. Működik 2 év óta. — Tarr Rezső okl. rajztanár. Működik 3 év óta. Rendkívüli tárgyakat tanított: Konez István r. k. s. lelkész, latint mind a három osztályban. — Róm. kat. hittant. Wimmerth Béla s. lelkész; ev. ref. hittant. Tömösközy József evangélikus ref. tanító; izr. hittant ft. Blumgrund Naftali dr. rabbi.

A 4-ik fejezetben összesen 21 oldalon olvashatjuk a fiú és leányiskola mind három osztályának általános tantervét, foglalatját annak a sok anyagának, amit a tanárnak előadni s a tanulóknak megtanulniuk kell. A következő fejezetben a használandó tankönyvek jegyzékét találjuk. Különösen figyelmébe ajánljuk a szülőknek az igazgatóság ama tájékoztatását, hogy „az egészségügy, egységes oktatás és fegyelem szempontjából minden egyes tankönyvek csak legújabb kiadása használható. Tehát régi, használt könyv nem érvényes. A hetedik cikkben van bemutatva a fiú- és leányosztályok érdemsorozata. Első pillanatra ez a klasszifikáció nagyon szigorúnak és gyengének látszik. Azonban egészen más eredményre jövünk, ha a 10-ik fejezet statisztikai táblázatait alapos vizsgálódás tárgyává tesszük. — A három fiú és a három leány-osztályba beiratkozott 118 növendék. Évközben kimaradt 10, maradt évvegére 108 tanuló. Ebből volt rom. kath. 51, ev. ref. 22, izr. 33, ág. ev. 2. — Városunk felekezeteit egymashoz arányítva, a polgári iskolát legjobban pártolták első helyen az izraeliták, második helyen az ev. reformátusok, harmadik helyen az ág. evangélikusok s negyedik helyen a katolikusok. Erkölcsi magaviselet tekintetében 60 dicséretes, 39 jó, 9 lűrhető; szabálytalan és rossz magaviseletű tanuló egy sem fordult elő. — Ehhez sem kell több kommentár. — Tanulásbeli előmenetelre nézve: Kitűnő rendű érdemsorozatot nyert 14, jeles rendűt 20, jó rendűt 17, elégséges rendűt 32, elégtelen rendűt 25 növendék. Az elégtelen rendű növendékek közül javító vizsgálatot tehet 15, osztályismétlésre utasított 10. — Ha a javító vizsgálatok sikerülnek, az összes növendékeknek csak 10/8 százaléka ismétli az osztályt, míg 89/2 százaléka felső osztályba léphet. Ez a nagyon szép eredmény feljogosítja Abony város közönségét arra, hogy a polgári iskolának hivatasa magaslaton álló buzgó tanári karnak működése elé a jövőben is a legszebb reményekkel nézhet.

Rövid ismertetésünkben lapunk szűk kerete miatt „Tudnivalók a polgári iskolai nyilvános és magánvizsgálatokról”, „Életpályaválasztás”, „Szükséges tudnivalók az 1904—1905. tanévre” című fejezetekkel nem foglalkozhatunk. De mivel azok igen fontos tudnivalókat tartalmaznak, ajánljuk az érdekelt szülőknek, hogy az „Értesítő”-t megszerelve valamelyik polgári iskolai növendéktől — tanulmányozzák azokat.

Teljes megelégedéssel tesszük el emlékebe az intézet 1903/4. iskolai évről szóló értesítőt az abban foglalt reményteljes kilátásokat ígérő sorok ismétlésével: „a harmadik év zajtalan, törekvő munkálkodása sejtetni engedti, hogy a jövő iskolai évben teljessé váló intézet minden tekintetben meg fog felelni rendeltetésének: magasabb kulturális intézménye lesz Abony községnek és közel vidékének; hivatasa szerint fog munkálkodni a vallásosság-, tiszta erkölcsi-, hazafias nevelés- és a tudomány terjesztése érdekében”.

Meg kell említenünk, hogy a tetszetős külsejű, szép, tiszta nyomású „Értesítő”, lapunk kiadójának nyomdájában jelent meg.

Rovatvezető.

MI UJSÁG?

— **Eljegyzés.** Czappert Mór leányát, Szidikét eljegyezte Auspich Jenő kereskedő Kecskemetről.

— **Választás.** Jövő hó 1-én lesz az ujszászi jegyző választás. Ugy tudjuk, a mi összes okleveles s. jegyzőink is pályáznak, köztük a helyettesített Balint Antal is, kinek nagy kilátásai vannak. Az ujszászi bölcsek azonban másképp gondolkodnak s nekik idegen járásbeli kell, minél fogva a falu vénei képviselői közgyűlést tartottak s nagy bölcsen elhatározták, hogy a jelölésre jogosult főszolgabíró befolyásolja az ő jelöltjük érdekében,

mert csak úgy lehet boldog Ujszász. Minden elfogulatlan ember tisztában lehet ezen áramlattal, aki az ottani viszonyokkal ismerős s aki tudja, hogy mily fondorlatokkal vezetik ott felre a népet holmi föld felosztások körül s kergetik, csábítják bele a veszedelembé hangzatos phrázisokkal. Különben nyugodtak lehetünk, mert járásunk böles, igazságszerető főszolgabírája tudni fogja ama módozatot, melylyel a község érdekei megóvva, békéje és nyugalma a választás eredményével biztosítva legyen és nem fogja tűrni, hogy meg nem engedett eszközöket használjanak föl egyesek érdekében a lakosság békéjének felzavarására.

— **Tüzeset.** Czappert Mór háza a II. kerületben leégett, a nagyszélben könnyen nagy veszedelem lehetett volna, de szerencsére előtte eső esett s így a tűz nem terjedhetett. A katonaság ismét nagy igyekezettel oltotta a tüzet, a miért s általában oly alkalmakkor tanusítani szokott közre munkálkodásukért hálával tartozik nekik városunk közönsége, különösen közszeretelben álló parancsnokuknak.

— **Orosz burgonya Budapestén.** A sok idegen gabonanemű ide özönlését most már az idegen burgonya is követi. A múlt héten a budapesti piacon egy nap alatt egy tételben elkelt ötven vagonrakomány orosz burgonya, szeptember-október hónapokban folytatatosan szállítva, métermázsánként 7 koronáért a helybéli vásársarnokba fuvarozva. A métermázsánként nyolcz fillért tévő következtvényt a vevő külön tartozik fizetni.

— **Szeméttel való fűtés.** Fiume városa a jelenleg épülő nagyszabású közbiztonsági-, világítási- és mitorikus üzeméhez szükséges elektromos áramot oly módon fogja fejleszteni, hogy a város szeméttét gőzkazánok alatt alatt el fogja égetni és a termelt gőzt egy 100 lóerős elektromos gép hajtására fogja felhasználni. Fiume városa összes berendezéseit kizárólag hazai czégeknel rendelte meg.

— **Törköly mint takarmány.** Mayer Henrik pozsonyi vinczellér-iskolai igazgató kísérletet tett a törkölyvel takarmányozás czéljából. Azon törkölyt — írja — mely palinkának kifőzött (lehet nyersen is) először ki kell préselni, hogy belőle a vizet s a vízben föloldott borkövet eltávolítsuk, azután akár napon, akár kemenczékben gyorsan megszáritjuk s azután megőröljük, a lisztet száraz helyre tesszük s apránként, törekkel, pelyvával, vagy szecskával keverve, pállitva adjuk a marháknak téli eleségül, melyet ők nagyon szeretnek. Ez a száraz anyag összehasonlítva a kukoriczával — tartalmaz:

a törkölynél:	kukoriczánál:
13 8 % fehérjét,	10 0 % fehérjét,
11 8 „ „	7 0 „ „
41 2 „ szénhidrátot	68 0 „ „
28 0 „ nyers rostot	5 5 „ „
4 8 „ hamut	2 1 „ „

Eladás.

A Paládicsi dűlőben, Abonyi út, néhai Martosy Benő-féle 90 hold 1200 öles 1 ső osztályú föld örök áron eladó. 84 hold szántó, 3 hold szőlő 2 hold legelő, 1 hold tanya belterület. Egy 16 ökorre való istálló. Egy két szobás lakház. Esetleg dinnye földnek is kiadó. Értekezni lehet:

Valentik János
Szolnok, Mária-utca.

Egy jó karban lévő használt bicikli eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Grossol: „A”, vegyi összetételénél fogva annyiban mulja fölül az eddigi mázanyagokat, hogy ruganyosságát megtartja.

Grossol: nem szakad és nem repedezik.

Grossol: nem folyik és nem csepeg.

Grossol-al nem szükséges kátrányos tetőket mint eddig, minden egy, vagy két esz-

lyük le és télen a legerősebb hidegben sem reped vagy pattog fel.

A ki régi tetőt

Grossol-al átmázol, megtakarítja az új fedést.

Teljesen régi káros fedlemez tetők, melyek eddig egyszerűen leszakítottak ujból fedettek, vagy áthuzattak „GROSSOL” mázóással ujra helyreállítottak.

Grossol minden lakus által mázóható.

Grossol hidegen mázólandó, miért is a tetők mázóása tűzveszélytől ment.

Grossol mázsal minden 4—5 esztendőben mázólatnak: 10—15 évi jótállás vállalható

Grossol mázólas homokolása nem szükséges.

Grossol: „D” Tetőkitt, nem folyékony, mint Grossol „A”. Ezen tetőkitt azon kiváló tulajdonsággal bír, hogy évekig ruganyos marad, meglevő hasadékokat és lyukakat, avult fedlemeztetőknél jótállás mellett, úgy megtapasztja, hogy a legnagyobb hőségben sem olvad és a legújabb tetőn sem folyik le helyéről, miáltal a tetők javítása illetve vízhatlanná tétele a leggyorsabban bárki által eszközölhető és ez által a legnagyobb anyagi károk elháríthatók.

Grossol mázban végre találtunk egy anyagot, melyben mindazon tulajdonság egyesítve van, mi az eddig forgalomban levő mázanyagokban hiányzik és mely hivatva van az összes fedlemez ipart emelni és a pép-tetőzetet a különféle fedési módok első osztályába sorolni.

Grossol csak eredeti hordókban, körülbelül 200 kgr. súly tartalommal adatik el.

Grossol mázóáshoz szükséges kefék nálunk kaphatók.

Számtalan elismerő levelek és nyilatkozatok birtokában vagyunk, melyek legjobban bizonyítják a „GROSSOL” máz kitűnő tulajdonságait. E bizonyítványok egyikét közöljük:

Bizonyítvány.

A cs. és kir. hadügyminiszterium tengerészeti osztálya 1903. július 29-én 2250. D. E. szám alatt hozott véleményezése alapján az összes tetők átmázolása alkalmával, „GROSSOL” mázról a következő nyilatkozatot adta: „Az eddigi tapasztalataink alapján „GROSSOL” egy teljes tetőbevonatot képez, mely a hőségben nem folyik és nem repedezik. — Nagy előnyt látunk abban is, hogy az anyag hidegen mázóható, miáltal munka- és időmegtakarítást nyerünk és a tető mázóása tűzveszélytől ment”.

Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk és kérjünk kizárólag csak

„GROSSOL”-t.

Egyedüli raktár POLGÁR JÓZSEF vegyes-kereskedésében, Abony.

A ki régi tetőt „GROSSOL”-al átmázol, megtakarítja az új fedést!

tendőben mázólni, a nélkül, hogy a kívánt eredményt elérjük. Iam teljesen elegendő minden 4—5 évben mázólni, hogy a tetők vízmentessége biztosítottassék.

Grossol a többi mázaktól azon kiváló tulajdonsága által tűnik ki, hogy a legnagyobb hőségben még a legújabb tetőkről sem fo-

HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy intézetünk **kézpénz-kölcsönöket** ad földbirtokra 10 évre vagy hosszabb időre **5¹/₂%-os** kamattal, továbbá **törlesztéses (amortizációs) záloglevélkölcsönöket**, melyek

4 és 4¹/₂ százalékos kama!

alapján engedélyeztetnek és a következő törlesztési részletekben fizetendőek vissza:

4 százalékos kamatuakra nézve:		4 ¹ / ₂ százalékos kamatuakra nézve:	
100 kor. után 10 év a. évenként	2 kor. 80 f-rel	100 kor. után 10 év a. évenként	3 kor. 10 f-rel
" " " 15 " " "	9 " 15 "	" " " 15 " " "	9 " 60 "
" " " 20 " " "	7 " 35 "	" " " 20 " " "	8 " 05 "
" " " 25 " " "	7 " 75 "	" " " 25 " " "	7 " 30 "
" " " 30 " " "	6 " 35 "	" " " 30 " " "	6 " 75 "
" " " 35 " " "	5 " 95 "	" " " 35 " " "	5 " 25 "
" " " 40 " " "	5 " 65 "	" " " 40 " " "	5 " 85 "
" " " 45 " " "	5 " 35 "	" " " 45 " " "	5 " 65 "
" " " 50 " " "	5 " 15 "	" " " 50 " " "	5 " 45 "

Ezen összegekben úgy a kamattal, mint a tőketörlesztés bennfoglaltatik és ezenfelül semmi féle kezelési költség nem számítottatik.

Ezenkívül igen előnyös kamattal mellett adunk **váltókölcsönöket**; előlegeket **értékpapirokra** és **közraktárunkba** beraktározott **terményekre és árukra** a napi ár **75%-a erejéig**, csekély díj mellett közvetítjük a termények és áruk vételét és eladását.

Elfogadunk **betéteket** kamatozás végett a legelőnyösebb kamattal és visszafizetési feltételek mellett, ugyancsak minden a bankszakmába vágó műveleteket.

Kölcsönök bármily magas összeg erejéig engedélyeztetnek.

Közelebbi felvilágosítással készséggel szolgál a

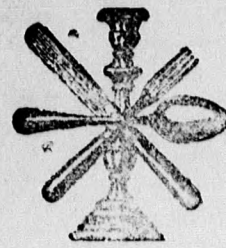
CZEGLÉDI IPAR ÉS KERESKEDELMI BANK
Részvénytársaság. (Városház épület.)

Egy háztartási mérleg ingyen!

Mesés olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktáramból világhírű s kiválóságukért általánosan kedvelt

mexikói ezüst-áruimat

és pedig:

6 drb. mexk. ezüst asztali kését	
6 " " " evővillát	
6 " " " evőkanalat	
12 " " " kávéskanalat	
6 " " " kiváló deszertkés	
6 " " " deszertvilla	
1 " " " mexk. ez. levesmer. kanál	
1 " " " ezüst tejmerítő	
1 " " " elegáns szalon asztali gyertyatartót	

46 drb. összesen csak **6.50 Ft**

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy szavatosság mellett pontosan működő 12 és fél kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból.

Auffenberg József, Budapest,
VII., Huszár-u. 6.

Megjelent! Első legnagyobb magyar szabászati magántanulási tankönyv 350 oldal, 10 rajzzal, füzve: 10 korona. kötet: 12 korona, férfi és női szabók részére. Fehérnemű szakkönyv 1 korona. Szabászatra tanítványokat elfogadok.

Mehr Sámuel,
okleveles műszabásztanító.
Budapest, VII., Kazinczy-utca 36/B.

A város közelében 700 □-öl kiterjedésű kis föld (szőlőnek alkalmas) eladó.

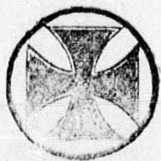
Értekezni lehet özv. Aranyi Sándornénál Szelei-út 142. szám.

Ne vegyen senki hangszert,

míg **REMÉNYI MIHÁLY** műhangszerész es. és kir. szabadalomtulajdonos, a Magyar Királyi Zene-Akadémia szállítója 315 ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, VI., Király-utca, 44/II.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag

D. R. G. M. 88503. sz.

gyógyít és felüdit jótállás mellett: köszvény, reuma, asztma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia (eskór), idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, a ki 88.503. sz. készülékem által legfeljebb 44 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. A hol már semmisen használt, ott kérem az én készülékemet megkísérteni, meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona, idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküldi utánvétellel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére.

Scheffer D. Sándor
Budapest, VIII., Bezerédi-utca, 3/a sz.

JORGÓ JÁNOS

órás, gyári raktár Wien III/4. Rennweg Nr. 75/B

Levelező-lap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavítási műhely.

Mindenemű zsebórába új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok.

Kivonat a nagy árjegyzékből:

7787. sz. legolcsóbb, legjobb strapációra, nickeltokban	36 órai jár.	frt. 230
8039. sz. valódi ezüst páncél-lánc 15 gr.		1-
7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű		5-
7989. sz. inga-óra ütőművel, 2 súlylyal		
130 csm. magas		11 50
7929. sz. jó ébresztő óra		120

Szíveskedjék nevemre és házszámomra 75/B pontosan figyelni.

Biztos keresetet

nyújtunk minden állású egyének sorsjegyek eladásával új törvényes módszerünk szerint. Nem részlet üzlet. Ajánlatok intézendők: „SORSJEGY LÉTÉTI BANK”-hoz, Budapest, VIII. József-körút 16.

5 koronáért küldök 4¹/₂ kiló (körülbelül 50 drb.) kevéssé megsérült finom enyhe

piperezappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. — A pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvétellel küldi:

Auffenberg József,
Budapest, VII., Huszár-utca 6. sz.

Eladás.

A szelei-utca 140. és 141. sz. a. lévő Aranyi-féle ház és belsőség szabadkézből eladó. Venni szándékozók Abonyban özv. Aranyi Sándornénál és Czegléden Dr. Aranyi Lajosnál tudhatják meg a feltételeket.

Gőzcséplő készletek malomberendezések

Benzinmotoros cséplők bármely nagyságban olcsón kedvező fizetés feltételek mellett

Bakács Oszkár gépgyár

Budapest, IX. Köztelek-utca 9.

Kitünően kijavított használt gőzcséplő készletek raktáron. Csere üzletek köttetnek.